

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност: (код и наименование)

Ф	Ф	С	0	4	0	1	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Социология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	3	9	0
---	---	---	---

СОЦИОЛОГИЯ НА ГРАДА

Преподавател: Гл. ас. В. Димитрова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	30
Обща аудиторна заетост		60
Извънаудиторна заетост	Реферат	15
	Курсова работа	30
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	20
	Изследователска работа – провеждане на самостоятелно теренно проучване	25
Обща извънаудиторна заетост		90
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		3
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Workshops {информационно търсене и колективно обсъждане на реферати}	20%
2.	Представяне на изследователски проект и участие в обсъждане	30%
3.	Курсова работа	40%
4.	Участие в тематични дискусии в часовете	10%

Критерии на оценяване	
За оценка „Отличен“	Активно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; много добро изработване и презентирание на теоретичния модел на самостоятелно изследване; много добър проект за изследване с богата литература; много добър систематичен и аргументиран анализ на проведените интервюта, демонстриращ познаване и разбиране на съответните социални проблеми; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Много добър“	Редовно, но неактивно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и

	проблематиката на българския постсоциалистически град; добър проект за изследване с богата литература; добър систематичен и аргументиран анализ в курсовата работа, демонстриращ познаване и разбиране на съответните социални проблеми; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Добър“	Нередовно участие в тематичните дискусии; добро познаване на теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; неясен и непоследователен проект за изследване; несистематичен и недостатъчно аргументиран анализ в курсовата работа; коректно ползване и позоваване на релевантна литература.
За оценка „Среден“	Нередовно участие в тематичните дискусии; откъслечно знание за теориите в областта на социология на града и проблематиката на българския постсоциалистически град; несистематичен и непоследователен проект за изследване; несистематичен и не аргументиран анализ на проведените интервюта.

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът цели да усилва чувствителността на студентите към оформянето на градското пространство днес. Градът като специфичен социологически обект ще бъде анализиран в преплитането на материалната структура, социалните политики и градските практики. Курсът е организиран около класически и съвременни социологически теории за изследване на измеренията на градската промяна – в глобален план; и чрез проследяване на спецификата на българските градове. Темите включват: произход на модерния град; процеси на структуриране на неравенствата в градовете; различни типове градове: постсоциалистическите градове, глобалните градове, постмодерните градове и т.н.; урбанистични концепции за градското пространство: субурбанизация, устойчивост, зелените градове и т.н.; различни процеси в градското пространство: джентрификация, гетоизация и появата на квартали от затворен тип (gated communities).

Предварителни изисквания:

НЯМА

Очаквани резултати:

- Овладяване на знание относно историческите процеси за оформянето на градското пространство, материалната и социалната структура на градовете в сравнителен план, както и към актуални проблеми на глобалните и българските градове;
- Овладяване на знание относно различни социологически теории за града и градското пространство;
- Овладяване на знание по различни градски теми: глобалните градове, джентрификация, неравенствата в града, постсоциалистическите градове и др.
- Подобряване на изследователските умения: подготовка на модел на изследване, деск ресърч (работа със специализирани бази данни), подобрени умения за боравене с различни специфично градски техники и методи – пространствен анализ и др.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Въведение в социология на града: класически теории: Фернан Бродел, Макс Вебер, Георг Зимел. Макс Вебер – „Западният Град“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
2	Въведение в социология на града: чикагската школа. Робърт Парк и Луис Уърт – човешката екология; урбанизмът и градският начин на живот. Робърт Парк – „Градът: Предложения за изследване на човешкото поведение в градска среда“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
3	Модернизация на градовете. Градът и градските политики като оформящи	4 ч. л. +

	общото пространство на съжителство. Материалните аспекти на урбанизма и градското планиране. Визии за градско планиране: зеленият град, градът на високото строителство, субурбанизацията и съвременната концепция за устойчиво развитие (Frederick Olmsted, Ebenezer Howard, Le Corbusier, Frank Lloyd Wright). Фредерик Олмстед – „Публичните паркове и разрастването на градовете“ Льо Корбюзие – „Съвременният град“	4 ч. упр.
4.	Модернизация на градовете. Градът и градските политики като оформящи общото пространство на съжителство. Социалните аспекти на урбанизма, градското планиране и жилищните политики (Милена Якимова, David Clapham, Peter Kemp, Susan Smith). Милена Якимова – „София на простолудието“ Дейвид Клапхам и Сюзън Смит – „Жилищна и социална политика“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
5.	Жилищна криза и жилищни политики в София: първите опити от края на 19-ти и началото на 20-ти век; процеси след Първата световна война – провеждане на жилищни политики; социалистическият модел – жилищно настаняване и жилищно строителство по времето на социализма. Вероника Димитрова – „Бездомническото и кооперативното строителство: икономически аспекти на жилищните политики през междувоенния период в София“ Невена Германова – „Жилищната криза в София в началото на социализма – политики и практики за жилищно настаняване“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
6.	Постсоциалистическият град. Сравнителни перспективи. Кирил Станилов – Политическата реформа, икономическото развитие и регионални политики в пост-социалистическа Европа Соня Хърт – „Опасностите в пост-социалистическата трансформация на София“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
7.	Критически перспективи към производство и оформяне на градското пространство (Дейвид Харви). Дейвид Харви – „Оспорвани градове: социален процес и материална форма“	2 ч. л. + 2 ч. упр.
8.	Глобалните процеси в градското пространство: глобалният град (Саския Сассен) Саския Сассен – „Глобалният град“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
9.	Разделените градове: неравенствата на града, гетата и появата на квартали от затворен тип (Зигмунд Бауман, Лоик Вакан, Уилям Уилсън). Лоик Вакан – „Градските аутсайдери“ Уилям Уилсън и Лоик Вакан – „От институционализирано към гето, доминирано от безработицата“	4 ч. л. + 4 ч. упр.
10.	Град и туризъм: културното наследство е градовете. Специфични проблеми с опазването на културното наследство в България. Леа Вайсова, Вероника Димитрова, Невена Германова и др. – „Портрети на изчезваща София“	2 ч. л. + 2 ч. упр.

Библиография

Основна:

- Бродел, Ф. 2004. Материална цивилизация, икономика и капитализъм, XV-XVIII век. София: Прозорец
- Вайсова, Л., В. Димитова, Н. Германова и др. 2012. Портрети на изчезваща София. София: Изток-запад
- Георгиев, Г. 1983. София и софиянци. София: Индекс 39
- Германова, Н. 2017. Жилищната криза в София в началото на социализма – политики и практики за жилищно настаняване. В: Предизвикателства на докторанти по социология (под печат)
- Грекова, М. (съст.). 2002. Градът. Социална реалност и представа. София: „Изток Запад“
- Паунова, С. 2005. Социално конструиране на градската инфраструктура. Критика и хуманизъм, кн. 20, бр. 1
- Сасен, С. 2011. Глобалният град. София: Критика и хуманизъм
- Якимова, М. 2010. София на простолудието. София: „Изток – Запад“
- Childe, V. 1996. The Urban Revolution. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge

- Davis, M. 1996. Fortress L.A. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
- Dimitrova, V. 2017. The “homeless” and co-operative development: economic aspects of the housing policies in Sofia in the interwar period. In: CAS working papers (под печат)
- Harvey, D. 1996. Contested Cities: Social Process and Spatial Form. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
- Clapham, David, Peter Kemp, Susan Smith. 1990. *Housing and Social Policy*, London: Macmillan
- Lin, J. 2005. Globalization and the Revalorizing of Ethnic Places in Immigration Gateway Cities”. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
- Massey, D. and Nancy Denton. 2005. Segregation and the Making of the Underclass. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
- Stanilov, K. (ed.). 2007. The Post-Socialist City. Urban Form and Space Transformations in Central and Eastern Europe after Socialism. London: Springer
- Wacquant, L. 2005. Urban outcasts: Stigma and Division in the Black American Ghetto and the French Urban Periphery. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
- Wacquant, L. and William Wilson. The Cost of Racial and Class Exclusion in the Inner City. In: Lin, J. and Christopher Mele. The Urban Sociology Reader. New York: Routledge
- Wilson, W. 1996. From Institutional to Jobless Ghetto. In: LeGates, R. and Frederic Stout (eds.). 1996. The City Reader. New York: Routledge
- Whyte, W. 2009. The Social Life of Small Urban Spaces. (Publisher: Project for Public Spaces Inc)
- Whyte, W. 2009. City: Rediscovering the Center. (Publisher: University of Pennsylvania Press)

Допълнителна:

- Желева-Мартинс, Д. 2006. Градската топография като матрица за социални неравенства. В Биография на София, Исторически студии. София: „Пространство -форма”
- Желева-Мартинс, Д. 2006. Образите на София в градоустройствените планове и в архитектурата . В Биография на София, Исторически студии. София: „Пространство -форма”
- Костенцева, Р. 2008. Моят роден град София е края на XIX – началото на XX век и след това. София: „Рива ”
- Мирчев, П. 1979. Книга за София. Събития, случки, спомени. София: Изд на ОФ
- Birch, E. (ed). 2009. The Urban and Regional Planning Reader. (Routledge)
- FYFE, N., KENNY, J. (eds). 2005. The Urban Geography Reader.(Routledge)
- Harvey, D. 2006. Spaces of Global. Towards a Theory of Uneven Geographical Development. New York: Verso
- Low, Setha (ed.) 2002. Theorizing the city. The new urban anthropology reader. (New Brunswick, New Jersey, London. Rutgers university press)
- Schoder- Esch, Sebastian, Ulbricht, Jestus (eds). 2006. The politics of heritage and regional development strategies – actors, interests, conflicts. (Weimar. Bauhaus- Universitat)
- Stanilov, K. 2007. The Post-Socialist City. Springer
- Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 1. (Publisher: Routledge)
- Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 2. (Publisher: Routledge)
- Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 3. (Publisher: Routledge)
- Smith, L. (ed). 2007. Cultural heritage. Volume 4. (Publisher: Routledge)
- Soja, E. 1989. Postmodern Geographies The Reassertion of Space in Critical Social Theory. New York: Verso
- Whyte, W. 2009. The Social Life of Small Urban Spaces. (Publisher: Project for Public Spaces Inc)
- Whyte, W. 2009. City: Rediscovering the Center. (Publisher: University of Pennsylvania Press)

Дата: 10.01.2017

Съставил: гл. ас. д-р В. Димитрова